

PACYNKA – LALKA PRZYJACIELEM NAUCZYCIELA W KOMUNIKACJI I ROZWIJANIU KREATYWNOŚCI UCZNIÓW

JOANNA STANOWSKA

Zmieniająca się rzeczywistość edukacyjna i informacyjna wymaga od pedagogów poszukiwania nowych sposobów efektywnej komunikacji, która jest podstawą procesu kształcenia i wychowania.

Jednym ze sposobów poszukiwania metod, które będą dla dzieci ciekawe i angażujące, jest metodologia STEAM (**S**cience – nauka, **T**echnology – technologia, **E**ngineering – inżynieria, **A**rts – sztuka i **M**aths – matematyka). Edukowane tą metodą dziecko z dnia na dzień przestaje być biernym odbiorcą przekazywanej wiedzy, a odpowiednio stymulowane i zachęcane wchodzi na drogę odkrywcy otaczającego świata. Z roli widza przechodzi do roli twórcy.

Koncepcja edukacji STEAM, gdy powstała w Stanach Zjednoczonych, początkowo nazywała się STEM. Ograniczała się do nauki, technologii, inżynierii i matematyki, a więc skupiała się na naukach ścisłych. Z czasem skrót wzbogacił o literę „A”, odpowiadającą sztuce (Art), dzięki czemu obszar wsparcia rozszerzono także na prawą półkulę mózgu. Kierunek ten odpowiada najbardziej aktualnym potrzebom wszechstronnej edukacji opartej na kreatywności, pracy grupowej i metodzie

projektu, a wykorzystanie obydwu półkul mózgu podczas lekcji stymuluje optymalny rozwój dziecka, wpływając nie tylko na jego zdolność logicznego i krytycznego myślenia, ale również na kreatywność i wyobraźnię.

Działania artystyczne, za które przede wszystkim odpowiada prawa półkula mózgu, wpływają na rozwój kreatywności, wyobraźni, myślenia abstrakcyjnego, syntetycznego przetwarzania informacji, dostrzegania podobieństw, przetwarzania przestrzeni, rozumienia metafor i żartów, odbierania dźwięków niewerbalnych oraz rozumienia muzyki.

Edukacja artystyczna może być zastosowana do wielu rodzajów sztuk, jak np. sztuka wizualna czy performatywna, a integralną częścią sztuki staje się coraz więcej rozwiązań technologicznych, jak np. muzyka elektroniczna, robotyka, sztuki wizualne, drukarki 3D itp.

Nauka, zwłaszcza na etapie edukacji wczesnoszkolnej, nie powinna przebiegać tylko w świecie realnym, ale musi odnosić się także do wyobraźni dziecka. Brytyjczycy, Izraelczycy oraz Amerykanie,

PACYNKA – LALKA PRZYJACIELEM NAUCZYCIELA W PROCESIE KOMUNIKACJI I ROZWIJANIU KREATYWNOŚCI UCZNIÓW

dostrzegając potencjał wykorzystania lalki teatralnej, zastosowali metodę pracy z lalką na zajęciach wczesnoszkolnych, a także w terapii indywidualnej z dziećmi.

W latach 2003–2005 w Wielkiej Brytanii zrealizowano projekt badawczy opisany w publikacji „The Puppet Project”, którego celem było wykorzystanie lalki teatralnej poza teatrem. Głównym celem podjętych działań było zbadanie skuteczności zastosowania pacynki w pracy nauczyciela na lekcjach przedmiotów ścisłych w szkole podstawowej. Nauczyciele biorący udział w tym projekcie zwrócili uwagę na to, że uczniowie podczas lekcji byli bardzo zaangażowani, zwracali się bezpośrednio do pacynki i mieli silną motywację do rozwiązania problemu postawionego przez lalkę.

Pacynka, jako lalka teatralna, może odgrywać szczególną rolę w procesie komunikacji z dziećmi. Z obserwacji autorki jednoznacznie wynika, że dzieci, traktując pacynkę jako samoistny byt, niezależny od animatora, aktora czy nauczyciela, szybciej przetwarzają nieśmiałość i otwierają się na rozmowę. Chętniej odpowiadają na pytania zadawane przez pacynkę niż przez osobę dorosłą, dużo chętniej wykonują czynności przez nią proponowane, a także łatwiej zapamiętują przekazywane informacje. Dostrzeżenie tego zjawiska pozwala nam na zwiększenie efektywności naszej pracy jako pedagogów w procesie edukacyjno-wychowawczym. Lalka staje się elementem ułatwiającym kontakt. Kontakt tak bliski i bezpośredni, jakiego czasem my, dorośli, nie potrafimy z dzieckiem nawiązać.

Podczas prowadzonych obserwacji zauważono, że dzieci mocno identyfikowały się z problemem, poszukiwały rozwiązań dla pacynki, a nie dla nauczyciela. Lalka była przez nie postrzegana jako równa im – nie liczył się status i władza nauczyciela. W sytuacji gdy zarówno nauczyciel, jak i lalka pochwalili zaproponowane pomysły, dzieci z chęcią pracowały dalej.

Co ważne, podczas lekcji często nie pojawiało się jedno oczywiste rozwiązanie problemu, ale

wypracowywano wiele możliwości. W sytuacji gdy pacynka podejmowała się roli najmniej zorientowanego członka grupy, wydało się to szczególnie pomocne dla tych dzieci, które nie czuły się pewne swoich pomysłów i nie chciały się nimi dzielić na forum klasy, natomiast wobec „niepewnych” zachowań pacynki zyskiwały pewność i otwartość.

Praca z pacynką może być wspianiatym pretekstem do sytuacji dydaktycznej, w której dzieci rozmawiają między sobą na dany temat, poszukując wspólnie różnych rozwiązań, a nie tylko zwracając się do nauczyciela-specjalisty.

Początki lalkarstwa sięgają starożytnego Egiptu, Grecji i Rzymu i chociaż przez ten czas ewoluowało, to jedno się na pewno nie zmieniło – od początku swojego istnienia lalka towarzyszyła zarówno dorosłym, jak i dzieciom w procesie opisywania, a często także odkrywania i oceny otaczającego świata.

Teatr lalek tworzy barwny i interesujący świat, do którego zaprasza widza aktor-animator. Zaprasza go nie tylko do obserwacji, ale przede wszystkim do uczestnictwa.

Różne są także lalki i ich wygląd, podobnie jak różni są ludzie, którzy je projektują, budują, a w końcu – ożywiają. Kształt lalki, jej wygląd, a następnie wyraz i charakter zależne są przede wszystkim od jej twórcy, od jego poczucia estetyki, wyobraźni ruchowej, kontekstu i potrzeby chwili. Lalka, przede wszystkim, musi być żywa – powinna reagować, zmieniać się, podobnie jak zmienia się człowiek wraz z sytuacjami, których doświadcza. Dopiero wówczas staje się ona nam – odbiorcom – bliska i potrzebna.

Lalki mogą mieć różną budowę. Jednym z rodzajów lalek jest pacynka – lalka o wyglądzie bardzo zbliżonym do człowieka. W dawnej Polsce o takiej lalce mówiło się łątką. Słowo to oznaczało także lalkę przeznaczoną do dziecięcych zabaw. Ten rodzaj lalki dzieci znają już od najmłodszych lat, dlatego jest im bliska i przyjazna. Stykają się z nią już w przedszkolu, wspólnie z rówieśnikami kreując spontanicznymi zabawami wyimaginowany świat. Widzą

JOANNA STANOWSKA

ją także w filmach i programach telewizyjnych. Natomiast jej wykorzystanie podczas lekcji z uczniami sprawia, że nauka staje się bardziej atrakcyjna i skuteczna, a często pobudza do większej otwartości na dialog i wypowiadanie własnych opinii.

Zalet korzystania z pacynek jest wiele. Najważniejszą z nich jest zaufanie, którym obdarzają ją dzieci. Pacynki są zazwyczaj kolorowe, miłe w dotyku i mają wesołe buzie. W naturalny sposób są odbierane przez dzieci inaczej niż nauczyciele. Uczniowie chętniej identyfikują się i zaprzyjaźniają z pacynką niż z dorosłym. W ten sposób staje się ona niejako jednym z uczniów, koleżanką z klasy, a często przyjaciółką czy powiernikiem. Wchodząc w interakcję z pacynką dzieci mogą zdystansować się wobec rzeczywistości i chętniej rozmawiają z pacynką na tematy, które trudno byłoby im poruszyć z nauczycielem. Dotyczy to także m.in. kwestii wychowawczych i różnorodnych sytuacji społecznych. Stąd też pacynka niejednokrotnie może być znakomitym narzędziem wykorzystywanym przez pedagogów oraz psychologów.

Bardzo często, budując scenariusz zajęć, włączamy dzieci w proces zadawania pytań, na które następnie wspólnie poszukujemy odpowiedzi. Ale kiedy odwrócimy sytuację i zaaranżujemy taką, że to lalka stawia pytania, na które następnie może odpowiedzieć mistrz-nauczyciel, wówczas dzieci z dużo większą ciekawością obserwują zaistniałą sytuację. Pojawiają się różne emocje, dzięki którym uczniowie angażują się w lekcję i więcej zapamiętują.

Takie ustawienie ról służy zachęcaniu dzieci do zadawania pytań, a nie tylko do słuchania odpowiedzi. Służy również ośmieleniu dzieci i zwraca uwagę na to, że stawianie pytań jest bardzo istotnym elementem w procesie poznawania świata i nabywania wiedzy.

Pacynka to także przekaznik ważnych informacji lub instrukcji. Przez wprowadzenie pacynki w dialog z uczniem skupiamy na kilka minut uwagę dziecka, a poprzez zastosowanie tej nietypowej formy łagodźmy trudność sytuacji dydaktycznej. Może to mieć

duże znaczenie, gdy dziecko ma coś zapamiętać, zanotować lub wykonać ciąg poleceń. Gdy oczekujemy od niego uważności, skupienia i koncentracji. Przekazywanie nowych, trudnych treści przez pacynkę, postrzeganą przyjaźnie, czy wręcz jako przyjaciela dziecka, zmniejsza napięcie, co sprzyja zapamiętywaniu. Czasami zaaranżowana sytuacja staje się pretekstem, by podczas zabawy przekazać ważną informację, np. skupiając uwagę dziecka na zanotowaniu listy składników niezbędnych do upieczenia ciasta. Przy okazji pojawia się informacja o zdrowym odżywianiu i o szkodliwości białego cukru. Ten istotny przekaz, na drugim planie, „robi” za nas lalka-przyjaciel dziecka, dzięki czemu informacja zostanie lepiej przyjęta, zapamiętana i prawdopodobnie zaakceptowana. Inną podobną sytuację możemy zaaranżować, snując „ustami pacynki” opowieść lalki o drodze ze szkoły do domu, kiedy to opowiedziana historia staje się pretekstem do przekazania ważnych informacji, na przykład na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Przygotowując scenariusz zajęć z zakresu zdrowego odżywiania, możemy pacynce nadać rolę MasterChefa, by w ten sposób, naśladując jego wskazówki, zachęcić dzieci do świadomego spożywania i dobierania pokarmów, ucząc jednostek miar, wag i rozwijając kompetencje matematyczne.

Przygotowując zajęcia, możemy nagrać krótkie filmiki z naszą pacynką. Będą one znaczącym wzbogaceniem naszych działań. Możemy je ściśle powiązać z zaplanowanym tokiem wprowadzania nowych treści w nauczaniu danego przedmiotu.

Często zastanawiamy się, na przykład podczas nauki języka obcego, jak złączyć konieczność wielokrotnych powtórzeń i opanowywania materiału pamięciowego. Możemy w taką sytuację dydaktyczną wprowadzić lalkę, gdy, poprzez zabawy i wyliczanki, dzieci będą uczyły się nowych pojęć, słów itp. Warto zaplanować zadania z użyciem pacynki nie tylko w kontekście przygotowania pojedynczej lekcji, ale także szerzej, w kontekście planowania pracy w całym roku szkolnym. Pewne elementy zajęć, które są powtarzalne, może prowadzić pacynka – np. zaproszenie do wspólnego

PACYNKA – LALKA PRZYJACIELEM NAUCZYCIELA W PROCESIE KOMUNIKACJI I ROZWIJANIU KREATYWNOŚCI UCZNIÓW

MasterChef. TV MUPP SHOW vol. 2. Odcinek pt. „Kokociasto” – program dla dzieci JO ART SHOW.
Źródło: YouTube

zaśpiewania piosenki powitalnej, a prezentowanie przez dzieci pracy domowej może rozpocząć się od podzielenia się informacją o tym, co pacynka przygotowała na dzisiejsze zajęcia, aby następnie zachęcane przez nią dzieci dzieliły się swoimi pracami. Może też pełnić rolę inicjatora, rozdawać nagrody dla zwycięzców w jakiejś konkurencji.

Rolą pacynki może być również dbanie o koncentrację, uwagę i odpowiednie zachowanie uczniów. Tak więc, aby uspokoić emocje w klasie, nauczyciel może skorzystać z pomocy pacynki, która bierze na siebie zadanie przekazania uwag nauczyciela.

Używając pacynki, nauczyciel może próbować zmieniać głos, tak aby postać uosabiana przez pacynkę miała swój oryginalny, własny charakter. Jednak nie jest to konieczne. Poprzez samą swoją obecność i aktywność w danym zadaniu pacynka będzie skupiać uwagę uczniów.

Dramaturgia to sztuka oddziaływania. To narracja, wejście w strukturę wydarzenia, wprowadzanie porządku w chaos i tkanie sieci bezpieczeństwa, aby zapewnić przewodnictwo. Posługiwanie się przedmiotami – lalkami – umożliwia dostosowanie, adaptację do nowych sytuacji, przewidywanie zdarzeń.

Czy uczeń powinien wcielać się w stworzoną przez nauczyciela postać i używać pacynki? To nauczyciel będzie jej najczęściej używał i może on nadać jej konkretną osobowość. Pacynka może być sprytna, wesoła, gapowata czy śmieszna. Osobowość ta będzie zależała od nauczyciela i kontekstu, sytuacji i roli, w której będzie używana. Jednak można wyobrazić sobie także sytuację, kiedy to uczniowie będą używać pacynki, na przykład w zadaniach, w których uczeń przejmuje inicjatywę w wydawaniu poleceń.

JOANNA STANOWSKA

Pacynki to świetny projekt rękodzielniczy dla dzieci, ich wykonanie może stanowić świetną zabawę i jest to stosunkowo łatwe zadanie. Najprostszą formą jest pacynka wykonana ze zwykłej skarpetki.

Paszczeni. Źródło: Canva

Pacynki mogą śpiewać piosenki, opowiadać historie, liczyć, pomagać w ćwiczeniach głosowych i wspierać naukę na różnorodnych poziomach i w różnych programach nauczania. Są doskonałym narzędziem do rozwijania umiejętności słuchania i uwagi, mówienia, a także nauczania matematyki. Ale przede wszystkim wspierają rozwój osobisty. Badania wykazują pozytywny wpływ, jaki lalki mają na cały program nauczania.

To kilka zaledwie przykładów takiego oddziaływania lalki-pacynki w procesie edukacyjnym „lalka a zachowanie dzieci”.

Pacynka staje się nie tylko obserwatorem, ale i oceniającym. Są to, po prostu, pewnego rodzaju „dobre” lalki, które są używane specjalnie do wzmacniania i chwalenia pozytywnego zachowania.

Kiedyś używałam szmacianej lalki o imieniu Balbina, która naprawdę działała cuda w relacji z dziećmi. Zrobienie takiej pacynki nie zajmuje dużo czasu. Jej rolą było na przykład wyjście z magicznego pudełka i sprawdzenie, czy wszyscy siedzą równo w kręgu. Czy krąg ma magiczną moc koła i jest równy? Balbina zmieniała szybko swoje stroje i z roli narratora przechodziła w rolę bohatera. Przykładowo snuła opowieść o dobrych rzeczach, które inni zrobili.

Często sposób, w jaki rozpoczynamy nasze działanie, ma ogromny wpływ na to, co dzieje się dalej. Balbina zaczynała od siedzenia i słuchania jej ulubionego fragmentu muzyki, a to budowało koncentrację, wzbudzało naturalną ciekawość, co dzisiaj się wydarzy, jak potoczy się to spotkanie.

PACYNKA – LALKA PRZYJACIELEM NAUCZYCIELA W PROCESIE KOMUNIKACJI I ROZWIJANIU KREATYWNOŚCI UCZNIÓW

Joanna Stanowska i Balbina. Źródło: Zasoby własne

Kiedy dzieci są w rozproszeniu, hałasie, zabawie i rozmowach – ten prosty trik z lalką i muzyką przywołuje je na miejsca i buduje napięcie oraz oczekiwanie. Wśród dzieci młodszych momentem, który szybko nakierowuje je na uważność, jest chwila, kiedy to pacynka wychodzi, a wszyscy patrzą – zaczynamy wspólnie piosenkę. To naprawdę przyciąga ich uwagę. Może to też być inny rodzaj wspólnego działania, na przykład wystukiwanie rytmu. Ważne, by odwoływało się ono do wielu zmysłów.

Pacynki świetnie nadają się do wprowadzania zasad i procedur. Lalka w sposób naturalny demonstruje pożądane zachowanie, prezentuje je i zachęca do naśladowania. Ważne jest, by na koniec dnia chwalić dzieci, które tego dnia przestrzegały wprowadzonej zasady.

„Trzymaj lalkę, by wyrazić swoją potrzebę, myśl” – pacynka świetnie sprawdza się w zabawach w kole. Dziecko trzymające lalkę może wypowiedzieć zdanie: „lubię malować...” itp., następnie podaje lalkę

drugiemu dziecku w kole. Lalka skupia ich uwagę, a one rozumieją, że należy ją szanować i mówić tylko wtedy, gdy trzymają ją w ręku.

Istnieje wiele zabaw związanych z czytaniem i pisanem. Na przykład pacynka szepcze do ucha jakąś prostą historię, w której jedno słowo jest mówione pojedynczymi głoskami. Mówimy głoski i prosimy dziecko, żeby powiedziało, jakie tworzą słowo – np. A-d-a-m, jakie to słowo? Innym przykładem może być wsparcie pacynki przy ćwiczeniu liczenia głosek: Podział wyrazów na głoski – pacynka podaje wyrazy, dziecko dzieli je na głoski, a następnie liczy, wyraźnie akcentując każdą z nich (stuka, klaszcze, dzwoni) razem z pacynką, a następnie samodzielnie.

Głośne czytanie to czynność, która często wywołuje u dzieci niepotrzebne napięcie. Możemy je rozładować pozwalając dziecku, które czyta, położyć lalkę na kolanach, a następnie prosimy, by właśnie dla niej przeczytało jakiś fragment tekstu.

JOANNA STANOWSKA

Pacynka w świecie liczb. Źródło: Zasoby własne

Pacynka znalazła list w butelce z tajemniczą wiadomością.
Źródło: Zasoby własne

Matematyka to obszar, który w sposób szczególny może być wzbogacony i urozmaicony poprzez użycie lalki liczącej różne przedmioty, układającej je w kolejności i popełniającej drobne błędy. Dzieci bardzo szybko starają się pokazać pacynce, jak to prawidłowo powinno być zrobione. Za każdym razem uczniowie stają się nauczycielami, co świetnie wpływa na ich motywację i zrozumienie. Jednym z takich prostych działań jest zabawa w brakujące liczby. Pacynka liczy, ale omija jeden numer. Dobrze jest zrobić pauzę i milczeć, gdy natrafia na brakującą liczbę. Dzieci obserwują w skupieniu, ćwiczą refleks i koncentrację.

„Podróże małe i duże”. Pacynka może wcielać się w rolę podróżnika – czy to po najbliższej okolicy, czy po świecie. Dzieci, słuchając jej opowieści, piszą kartki pocztowe, które następnie pacynka będzie mogła wysłać do swoich przyjaciół, by pozdrowić ich i opowiedzieć swoje przygody.

Pacynka może podróżować po narysowanym na tablicy arkuszu papieru – planie miasta lub osiedla. Może używać nazw geograficznych i wędrować we wskazanym kierunku. Dobrze jest w tych charakterystycznych punktach umieszczać zdjęcia lub jakieś przedmioty symbolizujące dane miejsce.

PACYNKA – LALKA PRZYJACIELEM NAUCZYCIELA W PROCESIE KOMUNIKACJI I ROZWIJANIU KREATYWNOŚCI UCZNIÓW

Dzieci mogą, używając pacynki, snuć swoje wspomnienia wakacyjne. Każde z nich przygotowuje magiczną skrzyneczkę ze zdjęciami i przedmiotami, które wyjmowane z pomocą pacynki będą ułatwiały im snucie pięknych opowieści. Możemy też odwrócić kolejność i tę samą zabawę zastosować do projektowania naszych planów i marzeń o podróżowaniu po świecie.

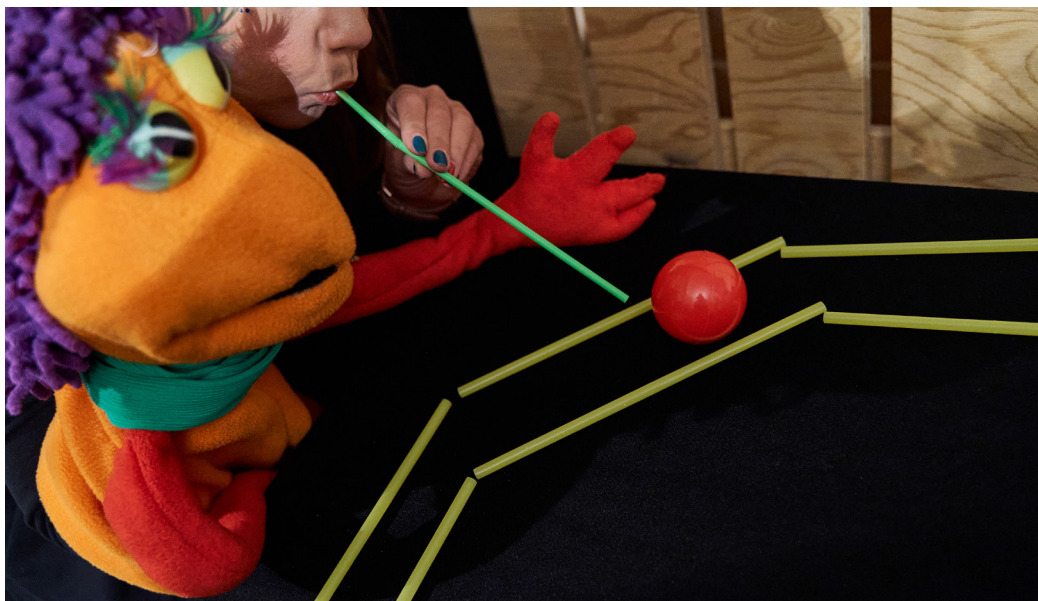
Lalka może też towarzyszyć w ćwiczeniach fizycznych. Na przykład zadaniem dziecka jest bezpiecznie przeprowadzić pacynkę przez przygotowany tor przeszkód, który dziecko pokonuje, trzymając lalkę w ręku i stara się z nią jak najbezpieczniej dotrzeć do mety.

Lalka pomaga nam, nauczycielom, zweryfikować, czy dzieci zrozumiały nasz przekaz. Poprzez dialog, który toczy między lalką a dziećmi, można łatwo sprawdzić, w jakim stopniu dzieci zrozumiały nauczany temat. Z pomocą pacynki mogłam sprawdzić wiedzę i zrozumienie dzieci, prosząc je o wyjaśnienie słów lub pomysłów pacynce (to ważne w procesie nauczania odwrócenie ról nauczyciel – uczeń). Pacynka naprawdę pomogła wytłumaczyć trudne słowa. Zamiast wielokrotnie tłumaczyć te same pojęcia, to ona zadawała dzieciom pytania, a niektóre z zagadnień pomagała również wyjaśnić poprzez uszczegółowienie.

„Zabierz pacynkę na weekend do domu” – to kolejne ćwiczenie bardzo motywujące, na przykład do przestrzegania pewnych reguł grupowych. Cóż może być bardziej motywujące niż taka nagroda, by na weekend klasowa pacynka zamieszkała w moim domu? To bardzo piękne doświadczenie dla każdego dziecka. Ono również musi mieć swoją oprawę, być odpowiednio przygotowane. Pacynka powinna mieć przygotowaną, może wykonaną wspólnie z dziećmi, jakąś torbę lub walizkę, do której można włożyć lalkę i kilka rzeczy do zabrania ze sobą, takich jak pamiętnik pacynki, w którym dziecko może spisać weekendowe wspomnienia lalki, a następnie odczytać je po powrocie do klasy, jakieś jedzenie na niby i na przykład tajemniczą kopertę do otworzenia konkretnego dnia z jakimś życzeniem pacynki itd.

Pacynki mogą stymulować dzieci do spełniania ich nietypowych pragnień, jak na przykład lot na księżyc. Dzieci angażują się i przygotowują taką wyprawę. Poszukują odpowiedzi na wiele pytań, konstruują statek, nabywają wiedzę o kosmosie itp.

Granie to udawanie, ale emocje są prawdziwe. Mózg nie rozróżnia obrazów z pamięci, snu czy bieżącego widzenia. Jest w stanie konstruować obrazy! Lalkarstwo to aktywna wyobraźnia, alternatywna rzeczywistość. Lalkarze kontrolują te obrazy i emocje. Lalkarstwo występuje w chwili – tu i teraz.

Tor przeszkód. Źródło: Zasoby własne

JOANNA STANOWSKA

Ciągle posuwa się do przodu. Łączy działanie, myśl, słowa, uczucia, emocje, wyobraźnię i relacje. Jest multimedialne i holistyczne. To wszystko dzieje się w spektaklu lub warsztacie, a także w swobodnej zabawie z przedmiotami, figurami, lalkami.

Programy oparte na metodzie STEAM przyjmują zintegrowane podejście do uczenia się i nauczania, co wymaga celowego połączenia między celami programu nauczania, standardami, ocenami i projektowaniem – realizacją lekcji. Sztuka jest naturalną częścią pracy STEAM. Produkty i konstrukcje budowane są według kreatywnych projektów. Rozwój naukowy jest wyjaśniany za pomocą dobrze zorganizowanej komunikacji, a nauczyciele mogą projektować bardziej całościowe programy STEM, integrując sztukę – STEAM.

Pacynka może stać się przyjacielem nauczyciela w komunikacji z dziećmi młodszymi na każdej lekcji. I na każdej lekcji może to być inna lalka, może mieć inny charakter, osobowość i może służyć innym celom dydaktycznym czy też wychowawczym. Zabawy z pacynką rozwijają wyobraźnię dziecka, zachęcają go do komunikatywności i kreatywności, zaś uczniowie mają przyjemne skojarzenia, na przykład z językiem obcym, matematyką czy fizyką. Pacynki mogą być różne, mogą reprezentować różne kraje i epoki historyczne, dzięki czemu wprowadzamy dzieci z jeszcze większą ciekawością i fascynacją w dany świat – a jak wiemy, dobre nastawienie ucznia do danej lekcji to ponad połowa sukcesu!

Umiejętności artystyczne to wiedza i zrozumienie wymagane do autentycznego uczestnictwa w sztuce. Bardzo ważne jest, aby uczniowie doświadczali sztuki z różnych perspektyw. Tego wszystkiego doświadcza dziecko-uczeń na różnych etapach współuczestnictwa w procesie tworzenia i działań artystycznych z użyciem pacynki.

Towarzyszenie pacynki podczas zajęć wpływa pozytywnie na poziom komunikacji, zwłaszcza dzieci młodszych. Podnosi efektywność nauczania, sprzyja twórczej aktywności, pobudza wyobraźnię

uczniów, a przede wszystkim doskonali umiejętności komunikacyjne i pomaga w nawiązaniu bliższych relacji. Skuteczność korzystania z lalek we wczesnym dzieciństwie została wykazana w obszarach klinicznych jako możliwość tworzenia komunikacji, zwiększania zaangażowania i zmiany postaw. Mediatorzy uznali lalki za skuteczne narzędzie dla aspektów rozwojowych małych dzieci, za pomocą którego mogą odnosić się do sfery poznawczej, emocjonalnej i społecznej. Zajęcia z wykorzystaniem pacynki ułatwiły procesy uczenia się. Podczas nich zwiększył się poziom współpracy dzieci, a także zainteresowanie, koncentracja uwagi i ich zaangażowanie w interakcję uczenia się.

Włączanie pacynki, szczególnie w nauczaniu zdalnym, umożliwia rozmowę z dzieckiem, nadaje jej bardziej bezpośrednią, przyjazną formę, sprzyja budowaniu zaufania, sprawia, że dzieci chętniej się otwierają i uczestniczą w interakcjach z nauczycielem, a same zajęcia stają się ciekawsze, mniej nużące i bardziej atrakcyjne. Pacynka może pomóc nawiązywać kontakt z dziećmi, zachęcać ich do werbalnej ekspresji, zmniejszyć uczucie stresu i niepokoju oraz stworzyć poczucie przyjemności i zabawy. Te aspekty są bardzo istotne, zwłaszcza w pracy z dziećmi, które mają trudności poznawcze i językowe.

Lalkarstwo – praca z pacynką – to przechadzanie się między światami życia i śmierci, animacji i materii, bycia podmiotem i przedmiotem. Jest to swoista transformacja. To równoległe postrzeganie bycia i udawania. Lalkarstwo sprawia, że niemożliwe staje się możliwe. •

JOANNA STANOWSKA – aktorka, reżyserka, motopedagog, coach, trener. Od 2013 roku jest właścicielką firmy Jo Art Show. Główne obszary jej aktywności zawodowej to realizacja różnorodnych pokazów, spektakli, widowisk ogniowych i świetlnych, a także prowadzenie zajęć teatralnych, psychomotorycznych, integracyjnych, z pedagogiki cyrku oraz zajęć ogólnorozwojowych – dla dzieci, dorosłych i seniorów.